



Adviescollege Verloftoetsing TBS
Ministerie van Justitie en Veiligheid

Jaarverslag **2020**

Inhoudsopgave

Inleiding	4
Hoofdstuk 1 Kerntaak	
1.1 Inleiding	7
1.2 Aantal adviezen in 2020	8
1.3 Wijziging verlofplan	9
1.4 Beslissingen namens de minister	10
1.5 Doorlooptijden	11
1.6 Incidenten	11
Hoofdstuk 2 Werkprocessen	
2.1 Commissievergaderingen	13
2.2 Collegevergaderingen	13
2.3 Ondersteunend bureau	13
Hoofdstuk 3 Lerende verlofpraktijk	14
3.1 Algemeen	15
3.2 Kwaliteit	15
3.3 Verloftraining	16
3.4 Communicatie	16
Slotopmerkingen	17
Bijlage	18
Samenstelling Adviescollege Verloftoetsing TBS	19

Inleiding

Sinds 1 januari 2008 toetst het Adviescollege Verloftoetsing TBS alle door de Forensisch Psychiatrische Centra ingediende aanvragen voor verlof van tbs-gestelden. Het gaat daarbij om vier soorten van verlof: begeleid verlof, onbegeleid verlof, transmuraal verlof of proefverlof.

Het Adviescollege Verloftoetsing TBS heeft de volgende doelstelling:

‘Het adviescollege stelt zich ten doel een onafhankelijke inhoudelijke toets van alle verlofaanvragen binnen een redelijke termijn te waarborgen en daarover een gedegen advies uit te brengen aan de minister. Hierbij betreft het adviescollege alle (recente) beschikbare informatie op het gebied van risicotaxatie en levert het adviescollege een inhoudelijke bijdrage aan de lerende verlofpraktijk.’ Deze doelstelling is geformuleerd naar aanleiding van het Besluit van de Staatssecretaris van 27 september 2007, houdende de instelling van het Adviescollege Verloftoetsing TBS (verder te noemen: het Besluit).¹

Het adviescollege bestond in 2020 uit een voorzitter, elf forensisch psychiaters en psychologen, drie juristen en twee wetenschappelijk adviseurs. De gedragsdeskundigen hebben als achtergrond GGZ Nederland, de Forensisch Psychiatrische Centra (FPC's) en het Nederlands Instituut voor Forensische Psychiatrie en Psychologie (NIFP). De juristen zijn afkomstig uit de rechterlijke macht. Het adviescollege wordt ondersteund door een bureau, bestaande uit de secretaris van het college (tevens hoofd van het bureau), drie plaatsvervangend secretarissen en twee ondersteunend medewerkers.

In artikel 13 van het Besluit is bepaald dat de voorzitter van het college elk jaar een jaarbericht uitbrengt over de algemene bevindingen van het college naar aanleiding van de werkzaamheden van het voorafgaande jaar. Het voorliggende jaarbericht is het resultaat van dit voorschrift en bevat een overzicht van de belangrijkste activiteiten van het college in 2020. In het jaarverslag is verder uiteraard de nodige informatie opgenomen over de adviezen die het adviescollege in 2020 heeft uitgebracht en over de activiteiten die het adviescollege op het gebied van de lerende verlofpraktijk heeft verricht.

¹ Staatscourant 1 oktober 2007, nr. 189, pg. 10.

Hoofdstuk 1

Kerntaak

1.1 Inleiding

Het adviescollege heeft volgens artikel 4 van het Besluit tot taak 'het inhoudelijk beoordelen van alle verlofaanvragen inzake ter beschikking gestelden of anderszins verpleegden die in inrichtingen waar tbs met verpleging ten uitvoer wordt gelegd verblijven, en daarover gemotiveerd advies uitbrengen aan de minister'.

Het verlof dat door het adviescollege wordt getoetst, staat in het teken van resocialisatie: de terugkeer van de tbs-gestelde in de samenleving. Een uitzondering hierop wordt gevormd voor tbs-gestelden met een LFPZ status. Voor een aantal van hen is alleen begeleid verlof op humanitaire gronden mogelijk.

De belangrijkste vraag die het adviescollege telkens dient te beantwoorden, is of het toekennen van verlof aan een tbs-gestelde uit een oogpunt van veiligheid verantwoord is. Het adviescollege past bij dit inhoudelijk oordeel de criteria van de zogenaamde Verlofregeling TBS² toe. Deze ministeriële regeling behelst een format waaraan iedere aanvraag dient te voldoen en volgens welke de kliniek informatie moet verstrekken over achtereenvolgens:

- de voorgeschiedenis van de tbs-gestelde;
- het indexdelict (het delict dat tot het opleggen van de tbs maatregel heeft geleid);
- het delictscenario;
- de diagnostiek;
- het behandelverloop;
- de risicoanalyse (de klinische overwegingen en resultaten van de risicotaxatie die samen leiden tot interpretatie en weging van de risicofactoren bij verlof);
- het risicomangement ten aanzien van het verlof;
- het verlofplan.

Het adviescollege beoordeelt op basis van de hiervoor genoemde onderdelen of er een positief dan wel een negatief advies aan de minister voor Rechtsbescherming wordt gegeven. Indien het college aanvullende informatie van de kliniek nodig heeft voordat een advies verstrekt kan worden, wordt de beslissing op de aanvraag daartoe aangehouden. Het adviescollege kan tevens in bijzondere gevallen voorafgaand aan zijn advisering een zogeheten second opinion laten uitbrengen. Hierbij wordt met tussenkomst van het Nederlands Instituut voor Forensische Psychiatrie en Psychologie (NIFP) aan één of twee deskundigen gevraagd te onderzoeken of het gevraagde verlof vanuit gedragskundig oogpunt verantwoord is, waarna het adviescollege advies uitbrengt.

Op grond van artikel 53, tweede lid van het Reglement verpleging ter beschikking gestelden heeft de door de minister verstrekte machtiging voor verlof een geldigheidsduur van een jaar en vervalt deze daarna van rechtswege. Voor elke tbs-gestelde met verlof moet dus elk jaar een volgende verlofaanvraag worden ingediend en deze wordt dus ook elk jaar door het adviescollege opnieuw getoetst. De beoordeling van een al bestaande verlofmachtiging wordt evaluatie genoemd. De kliniek heeft tijdens de looptijd van de machtiging de mogelijkheid om een wijziging van een bestaand verlofplan aan te vragen. Wijzigingen kunnen onder meer zien op een andere invulling van het verlof, een toename van het aantal overnachtingen of een overplaatsing naar een andere instelling. In een wijzigingsverzoek beschrijft de kliniek op welke wijze deze veranderingen doorwerken in het risicomangement.

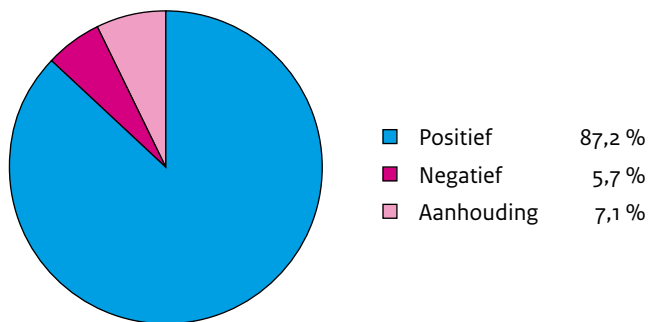
² Ministeriële regeling voor de verloftoetsing, Staatscourant 2010/ nr. 21597, 31 december 2010, 2014/ nr. 1581, 23 januari 2014, 2014/ nr. 10128, 9 april 2014 en 2019/ nr. 9468, 21 februari 2019.

1.2 Aantal adviezen in 2020

In de periode van 1 januari tot en met 31 december 2020 heeft het adviescollege in totaal 1504 adviezen uitgebracht. Het ging daarbij om 1311 positieve adviezen en 86 negatieve adviezen, terwijl 107 verlofaanvragen (deels) werden aangehouden met het verzoek om aanvullende informatie.

Deze cijfers zien er in schema aldus uit:

Adviezen 2020



Vergeleken met 2019 is het aantal ontvangen verlofaanvragen in 2020 gestegen (1367 in 2020 ten opzichte van 1258 in 2019).

Hieronder zijn de aantallen positieve en negatieve adviezen van het college in de periode van 1 januari tot en met 31 december 2020 weergegeven per verlofsoort. De verlofaanvragen die door het adviescollege zijn aangehouden, hebben na ontvangst van de aanvullende informatie geleid tot een positief of negatief advies. Deze zijn meegenomen in deze cijfers.

Begeleid verlof	Positief	Negatief
Aanvraag of evaluatie	404	5
Wijziging verlofplan	49	3
Ambtshalve	7	-
Onbegeleid verlof		
Aanvraag of evaluatie	304	23
Wijziging verlofplan	65	3
Ambtshalve	9	-
Transmuraal verlof		
Aanvraag of evaluatie	468	23
Wijziging verlofplan	168	19
Ambtshalve	1	-
Proefverlof		
Aanvraag of evaluatie	110	8
Wijziging verlofplan	31	2
Totaal	1616	86

Het totaal aantal adviezen uitgesplitst naar soort aanvraag, zoals hierboven vermeld, is hoger dan het totaal aantal aan de minister uitgebrachte adviezen in 2020 omdat in sommige aanvragen zowel een evaluatie als een nieuwe verlofmarge is aangevraagd en hierover één advies is uitgebracht.

In bovenstaand overzicht zijn eveneens de adviezen opgenomen die het adviescollege ambtshalve aan de minister heeft gegeven. Dit betreft zaken waarin het adviescollege negatief heeft geadviseerd ten aanzien van de gevraagde verlofmarge, maar wel aanleiding zag om ambtshalve positief te adviseren ten aanzien van het verlenen van een lagere verlofmachtiging.

1.3 Wijziging verlofplan

Uit onderzoek blijkt dat de negatieve adviezen en aanhoudingen van het adviescollege relatief vaak zien op aanvragen tot wijziging van transmuraal verlof. Hieronder is het aantal gespecificeerd per verlofsoort:

Negatieve adviezen wijziging verlofplan	
Begeleid verlof	3 zaken
Onbegeleid verlof	3 zaken
Transmuraal verlof	19 zaken
Proefverlof	2 zaken
Totaal	27 zaken

Wat betreft het transmuraal verlof is vervolgens gekeken naar het aantal gevallen waarin het ging om een losse aanvraag tot wijziging van het verlofplan en het aantal gevallen waarin het een gecombineerde aanvraag met een evaluatie betrof:

Losse aanvragen tot wijziging van het verlofplan - 9 zaken
 Evaluatie positief + wijziging negatief - 10 zaken

Aanhoudingen wijziging verlofplan	
Begeleid verlof	2 zaken
Onbegeleid verlof	12 zaken
Transmuraal verlof	22 zaken
Proefverlof	2 zaken
Totaal	38 zaken

Wat betreft het transmuraal verlof is vervolgens gekeken naar het aantal gevallen waarin het ging om een losse aanvraag tot wijziging van het verlofplan en het aantal gevallen waarin het een gecombineerde aanvraag met een evaluatie betrof:

Losse aanvragen tot wijziging van het verlofplan - 10 zaken
 Evaluatie positief + aanhouding wijziging - 11 zaken
 Evaluatie + wijziging aangehouden - 1 zaak

Conclusies:

- Zowel bij de negatieve adviezen als de aanhoudingen ziet het merendeel van de zaken op wijzigingen in het kader van transmuraal verlof. Bij de negatieve adviezen is dit 70,4% en bij de aanhoudingen 57,9%.
- Het gebrek aan informatie doet zich niet alleen voor bij enkele wijzigingsaanvragen, welke niet volgens het vaste verlofformat worden ingediend, maar ook bij wijzigingen die in het kader van een evaluatie worden ingediend.
- Het vorenstaande roept de vraag op welke informatie bij wijzigingen binnen het kader van transmuraal verlof vaak wordt gemist en wat hiervan de oorzaken zijn. Uit onderzoek blijkt het volgende:

- Het ontbreekt in veel gevallen aan een toelichting op concreet risicomanagement, toegespitst op de gevraagde vervolgstap in het transmurale traject in relatie tot de nog aanwezige risicofactoren.
- Het ontbreekt in veel gevallen aan een concreet uitgeschreven verloffplan inclusief een opbouw van vrijheden vanuit de vervolgvoorziening.
- In een aantal zaken blijkt niet hoe een slechte of wisselende attitude van de patiënt in de behandeling en het traject zich verhoudt tot de volgende stap die de kliniek wil zetten.
- Het ontbreekt in sommige zaken aan een duiding van recente incidenten c.q. onbetrouwbaar gedrag in relatie tot de gevraagde vervolgstap.
- In een aantal zaken ontbreekt een onderbouwing waarom de gevraagde stap passend is gelet op het beeld van betrokkene, waarom de beoogde voorziening geschikt is voor deze patiënt, hoe het risico voor dit verblijf wordt getaxeerd en hoe het concrete risicomanagement en verloffplan er daar uitziet.

Deze bevindingen zullen nader worden besproken met de klinieken tijdens een gezamenlijke themadag die op 14 april 2021, onder voorbehoud van de dan geldende Corona maatregelen, zal worden georganiseerd (zie verder: paragraaf 3.2). Tijdens deze bijeenkomst zal onder meer (de wenselijkheid van) een vast format voor wijzigingsaanvragen worden besproken.

1.4 Beslissingen namens de minister

De gang van een verloffaanvraag ziet er in het kort als volgt uit.

Indien de kliniek (het behandelteam) van mening is dat een tbs-gestelde (weer) in aanmerking komt voor verlof, stelt zij een verloffaanvraag op. Deze wordt vervolgens besproken in een interne commissie die het gevraagde verlof toetst. Als deze interne verlofvoetsingscommissie akkoord is met de aanvraag wordt deze verstuurd naar de Divisie Individuele Zaken, Verblijf Buiten de Inrichting van DJI (verder: VBI). VBI stuurt de aanvraag meteen door naar het adviescollege en toetst vervolgens of de aanvraag voldoet aan alle procedurele vereisten uit de Verloffregeling TBS. Tegelijkertijd beoordeelt een commissie van het adviescollege de aanvraag inhoudelijk in zijn volle omvang aan de hand van de criteria neergelegd in de Verloffregeling TBS. Het advies van het college luidt positief of negatief, waarbij het college aangeeft welke overwegingen aan het advies ten grondslag liggen. Het advies wordt vervolgens verzonden naar VBI.

Namens de minister voor Rechtsbescherming beslist het hoofd van VBI of een machtiging voor het gevraagde verlof kan worden verleend. Deze beslissing vindt plaats op basis van een marginale toets. Een negatief advies van het adviescollege moet op grond van artikel 7 lid 1 van het Besluit altijd worden overgenomen. Er kan van een positief advies op beperkte gronden worden afgeweken. Daarvoor moet wel een motivering worden gegeven. Ingeval het hoofd van VBI negatief beslist na een positief advies van het college is er sprake van een zogeheten contraire beslissing. Het hoofd van VBI kan een contraire beslissing nemen op bestuurlijke, juridische of maatschappelijke gronden.

In 2020 heeft het adviescollege twee contraire beslissingen namens de minister ontvangen:

- In een zaak heeft het hoofd van VBI ondanks een positief advies van het adviescollege ten aanzien van een aanvraag tot wijziging van het verloffplan van een eerder verleende machtiging voor transmuraal verlof, negatief beslist op de wijzigingsaanvraag vanwege slachtofferbelangen.
- In een zaak heeft het hoofd van VBI ondanks een positief advies van het adviescollege negatief beslist op een aanvraag tot het verlenen van een machtiging voor onbegeleid verlof. Gelet op artikel 9 lid 2 van de Verloffregeling TBS achtte VBI het wenselijk dat eerst de opbouw van het begeleide verlof, hetgeen tegelijkertijd werd aangevraagd, goed was doorlopen. Het adviescollege merkt op dat deze beslissing om twee redenen opmerkelijk is te noemen.

Allereerst zag het gevraagde onbegeleide verlof alleen op verloven met 1-op-3 begeleiding, waarmee het feitelijk begeleid betrof waar gelet op de begeleidingsvorm een machtiging voor onbegeleid verlof voor nodig is. Ten tweede is artikel 9 van de Verlofregeling, voor zover bekend bij het adviescollege, in vergelijkbare zaken nimmer ingeroepen om een dergelijke verlofaanvraag af te wijzen. Er is daarbij niet gemotiveerd waarom deze zaak dermate afwijkend is van andere zaken dat voor een strengere uitleg van de Verlofregeling is gekozen.

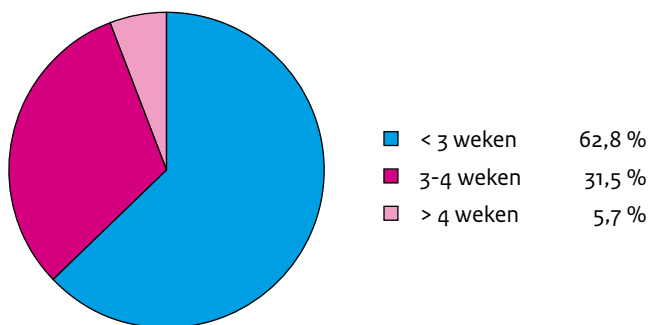
Het adviescollege heeft voorts één beslissing ontvangen waarin het verlofplan van een machtiging voor begeleid verlof, ondanks het positieve advies van het adviescollege, namens de minister is ingeperkt vanwege slachtofferbelangen.

1.5 Doorlooptijden

Het adviescollege streeft ernaar om binnen drie tot vier weken na ontvangst van een verlofaanvraag een advies te zenden aan de minister. Voor het vaststellen van de doorlooptijd geldt als begin de datum van binnenkomst van de aanvraag bij het adviescollege en als einde de datum waarop het advies aan VBI wordt verzonden.

In de periode van 1 januari tot en met 31 december 2020 is 62,8% van de verlofaanvragen binnen een termijn van drie weken afgehandeld. Een termijn tussen de drie en vier weken bleek nodig voor 31,5% van de aanvragen en 5,7% werd verwerkt na vier weken. Hieronder staan de percentages in een schema weergegeven.

Doorlooptijd 2020



1.6 Incidenten

Er heeft zich in 2020 mogelijk een ernstig incident voorgedaan tijdens verlof. Een patiënt uit FPC De Oostvaarderskliniek heeft zich in september 2020 tijdens onbegeleid verlof onttrokken aan het toezicht en wordt verdacht van (poging tot) verkrachting. Het adviescollege is in afwachting van de resultaten van het onderzoek naar dit incident en zal het incident op basis van deze resultaten op grond van het incidentenprotocol intern evalueren.

Tevens worden twee tbs-gestelden uit FPC De Kijvelanden verdacht van het plegen van één of meer woninginbraken tijdens transmediaal verlof. Indien er meer bekend is over deze verdenkingen, zal worden bepaald of een evaluatie van deze zaken binnen het adviescollege aangewezen is.

Hoofdstuk 2

Werkprocessen

2.1 Commissievergaderingen

Overeenkomstig artikel 2 lid 3 van het Besluit vindt de behandeling van de verlofaanvragen binnen het college plaats in commissies. Elke commissie bestaat uit drie gedragsdeskundigen, van wie tenminste één psychiater en één psycholoog. De commissievergaderingen worden voorgezeten door één van de drie juristen of de voorzitter van het college en worden genotuleerd door de secretaris van het college of haar plaatsvervanger. De commissies hebben een telkens wisselende samenstelling. Per commissievergadering worden in de regel maximaal twintig verlofaanvragen besproken en van een advies voorzien. Er vonden in 2020 per maand gemiddeld zeven commissievergaderingen plaats.

Vanwege de Corona maatregelen hebben de commissievergaderingen vanaf maart 2020 plaatsgevonden via een beveiligde videoverbinding. Dit is geregeld via het bedrijf Q-conferencing. Zij leveren in Nederland een veilige videoconferencing dienst vanaf eigen servers in een datacenter in Amsterdam. Zowel het datacenter als de dienstverlening zijn ISO27001 gecertificeerd.

2.2 Collegevergaderingen

Het adviescollege komt gemiddeld twee keer per jaar plenair bijeen. Tijdens deze collegevergaderingen wordt de algemene gang van zaken binnen het college besproken. De agenda wordt door de voorzitter samen met de secretaris voorbereid. Het tweede deel van een collegevergadering wordt telkens gebruikt voor het bespreken van inhoudelijke onderwerpen uit de praktijk, desgewenst door het uitnodigen van een externe spreker. Het wordt van essentieel belang geacht om de kennis van de leden ook op deze wijze up to date te houden.

In 2020 is het adviescollege onder meer geïnformeerd over het onderwerp 'Forensische scherpste' door Henk Nijman van Pompeii. Daarnaast is door Vivienne de Vogel, Kasia Uziębło en Ellen van den Broek van FPC Van der Hoeven Kliniek een workshop verzorgd over 'Communiceren over risico's'.

2.3 Ondersteunend bureau

Het ondersteunend bureau van het adviescollege is een kleine ambtelijke organisatie die gelet op de onafhankelijke positie van het college inhoudelijk en functioneel onder de verantwoordelijkheid van de leiding van het college valt, zo volgt uit artikel 6 van het Besluit. Alleen in organisatorisch opzicht is het bureau ondergebracht bij het kerndepartement van het ministerie van Justitie en Veiligheid. Het bureau heeft als eerste taak het ondersteunen van de voorzitter en de leden van het adviescollege. Deze ondersteuning geschiedt zowel op administratief en facilitair niveau als op inhoudelijk vlak.

Het bureau zorgt onder meer voor het administratief voorbereiden en ondersteunen van de commissievergaderingen en het verzorgen van de verslaglegging van de commissie- en collegeberaadslagen. Verder beheert het bureau de registratie van de verlofaanvragen en adviezen en houdt toezicht op de (maximale) duur van de adviesprocedure. En ten slotte bewaakt het bureau de consistentie van de adviezen van het college. Naar buiten toe fungeert het bureau als eerste aanspreekpunt en gesprekspartner voor de diverse ketenpartners en voor belangstellenden.

Hoofdstuk 3

Lerende

verlofpraktijk

3.1 Algemeen

De parlementaire commissie Visser heeft in juni 2006 in het rapport 'Tbs, vandaag over gisteren en morgen'³ de term 'lerende verlofpraktijk' geïntroduceerd. Vrij vertaald houdt de lerende verlofpraktijk in dat alle professionals in het tbs-veld zich actief inzetten om te komen tot een effectievere verlofpraktijk met minder onttrekkingen, ontvluchtingen en incidenten. Door lering te trekken uit de ervaringen van de bestaande verlofpraktijk wordt, in een continu proces van professionalisering, gestreefd naar verbetering van die verlofpraktijk en vergroting van de veiligheid in de samenleving.

De lerende verlofpraktijk speelt ook bij de primaire taak van het adviescollege een rol. Het adviescollege tracht middels de motivering van de individuele adviezen een bijdrage te leveren aan de lerende verlofpraktijk. Het adviescollege streeft er tevens naar om ook in een ruimer verband dan via de individuele adviezen een bijdrage te leveren aan de lerende verlofpraktijk, zoals door het organiseren van seminars en workshops en het publiceren van artikelen.

Zo hebben de voorzitter en de secretaris van het adviescollege tijdens het Festival Forensische Zorg op 28 januari 2020 een workshop verzorgd met de titel 'Verlof in de TBS: spanningsveld tussen veiligheid en resocialisatie'.

In het belang van de lerende verlofpraktijk heeft in 2020 tevens periodiek overleg plaatsgevonden met de ketenpartners. Een belangrijk doel van deze overleggen is het tijdig signaleren en bespreken van knelpunten binnen de verlofpraktijk.

3.2 Kwaliteit

Op 9 september 2020 heeft de Inspectie Justitie en Veiligheid een rapport uitgebracht over het thema-onderzoek 'Knelpunten in de resocialisatie van tbs-gestelden'. Hierin heeft de Inspectie enkele belangrijke aanbevelingen gedaan om de uitvoering van de tbs-maatregel te versterken.

Het doel van resocialisatie is om patiënten op een veilige en verantwoorde manier te laten terugkeren in de samenleving. Verlof is hierbij een onmisbaar onderdeel. Het onderzoek richt zich binnen het resocialisatieproces op drie kritieke momenten die de Inspectie heeft geïdentificeerd. Het gaat dan om het moment van toekennen dan wel uitbreiden van verloven, het moment van interne overplaatsing en het moment van externe overplaatsing.

Het rapport is binnen het adviescollege plenair besproken en bediscussieerd. Het adviescollege kan zich in grote lijnen vinden in de aanbevelingen van de Inspectie. Het tbs-stelsel vormt, zoals ook door de Inspectie wordt bevestigd, een zeer waardevol en zorgvuldig vormgegeven onderdeel van ons strafrecht dat aantoonbaar bijdraagt aan de veiligheid van de samenleving. De Inspectie benoemt echter een aantal kwetsbaarheden in het systeem, waarin ook continu een balans wordt gezocht tussen de maatschappelijke opdracht om de maatschappij te beveiligen en het verlenen van verlof dat noodzakelijk is om te bepalen hoe de tbs-gestelde reageert op de behandeling, die nadere aandacht vragen.

Het adviescollege ziet in het rapport naast de aanbevelingen over het stelsel, veel praktische knelpunten beschreven die, zeker in het kader van een lerende verlofpraktijk, uitnodigen tot het gezamenlijk met de klinieken komen tot verbeteringen die het praktiseren van de verlofpraktijk, in met name de transmurale en proefverlof fase, beter en effectiever kunnen maken.

³ Tweede Kamer, vergaderjaar 2005/2006, 30 250, nrs. 4 en 5 (Parlementair onderzoek TBS).

Op basis van de centrale en onafhankelijke positie die het adviescollege in het veld inneemt tijdens de kritische momenten van het toekennen van vrijheden en overplaatsingen naar een lager beveiligingsniveau, is zij bij uitstek in een positie om het voortouw te nemen in het uitwerken van de aanbevelingen op het terrein van verlof. Het adviescollege organiseert derhalve samen met de FPC's/ FPK's een themadag om in gesprek te gaan over de wijze waarop, aansluitend bij de aanbevelingen van de Inspectie, kan worden gekomen tot een concretisering en verbetering van de bestaande processen en procedures. Zoals eerder aangegeven in dit jaarverslag zal de themadag, die vanwege de Corona beperkingen al enkele malen is uitgesteld, op 14 april 2021 plaatsvinden, onder voorbehoud van de dan geldende Corona maatregelen.

3.3 Verloftraining

Het adviescollege is in overleg met de FPC's in 2017 gestart met de organisatie van workshops om te kijken of het schrijven van de verlofaanvragen verder kon worden verbeterd of vereenvoudigd en de onderlinge verschillen per kliniek konden worden teruggebracht. Hiertoe is met elke kliniek het verlofformat doorlopen om te kijken waar de schrijver bij het schrijven van de aanvraag tegenaan loopt en waar het adviescollege en VBI bij de beoordeling van de aanvraag met name aandacht aan besteden. Dit heeft in september 2019 geresulteerd in een Verlofdag, waarvan de uitkomsten door de Directie Beleid & Bestuursondersteuning van DJI worden verwerkt in een aanpassing van de Verlofregeling TBS en het bijbehorende verlofformat. De implementatie van deze wijziging van de Verlofregeling laat echter al ruim een jaar op zich wachten.

Tijdens de workshops en de Verlofdag is gebleken dat er in het veld behoefte bestaat aan een scholing/ training voor de schrijvers van verlofaanvragen. Het adviescollege heeft onderzocht hoe dit het beste georganiseerd zou kunnen worden. In 2020 is een interactieve training ontwikkeld, die per kliniek wordt aangeboden. Tijdens deze bijeenkomst worden ervaringen uitgewisseld, worden knelpunten en opvallende aspecten uit de praktijk besproken en wordt gericht aandacht besteed aan kwaliteitsverbetering op het gebied van de beoordeling van verlof tijdens een tbs-behandeling. Hiermee draagt deze training bij aan de lerende verlofpraktijk. Er wordt onder meer met elkaar van gedachten gewisseld aan de hand van casuïstiek over belangrijke elementen die in een verlofaanvraag aan bod dienen te komen, zodat het adviescollege een goed beeld krijgt van de patiënt en van zijn behandel- en resocialisatietraject om vervolgens de veiligheid van het gevraagde verlof te kunnen beoordelen. De deelnemers kunnen voorts via een voorbeeldcasus ervaren hoe het is om een aanvraag te beoordelen als lid van het adviescollege. Dit kan leiden tot een beter inzicht van factoren en elementen die bij deze beoordeling van belang zijn. De training staat daarmee in het teken van professionele ontwikkeling om de kwaliteit van verlofaanvragen en daarmee de kwaliteit van de adviezen van het college te optimaliseren.

Het streven was om in oktober 2020 te starten met de trainingen, maar vanwege de Corona maatregelen zijn tot op heden echter alle geplande trainingen verplaatst naar 2021.

3.4 Communicatie

Ketenpartners

Direct betrokken bij de verlofaanvragen zijn enerzijds de FPC's en de GGZ instellingen waar de tbs-gestelde verblijft en anderzijds de Divisie Individuele Zaken. Door het bureau van het adviescollege en de Divisie Individuele Zaken is in 2020 net als voorgaande jaren veel aandacht besteed aan het in stand houden van een korte communicatielijn over de procesgang van de verlofaanvragen en de verzoeken van en aan de FPC's.

Website

Het adviescollege vindt het van belang om niet alleen zijn ketenpartners, maar ook overige belangstellenden op de hoogte te houden van de diverse activiteiten van en ontwikkelingen binnen het college. Middels de website van het adviescollege wordt beoogd om zoveel mogelijk inzicht te geven in de achtergrond, taak en werkwijze van het adviescollege. De website is in 2020 geheel vernieuwd.

Op de website is onder meer informatie te vinden over de werkwijze en samenstelling van het adviescollege en algemene (beleids)informatie over verlof en verloftoetsing. Naast informatie rondom de kerntaak van het adviescollege, worden op de website de overige activiteiten van het college genoemd. Dit betreft onder meer informatie over de seminars die het adviescollege organiseert. Tot slot zijn via de website publicaties als jaarverslagen en nieuwsbrieven te downloaden.

Slotopmerkingen

Op 3 april 2019 hebben Tweede Kamerleden Kuiken, Van Toorenburg en Buitenweg naar aanleiding van het onderzoek in de zaak Anne Faber een motie ingediend, welke het werk van het adviescollege raakt. De (aangenomen) motie luidt als volgt:

- overwegende dat het Adviescollege Verloftoetsing Tbs (AVT) verlofaanvragen van tbs-gestelden onafhankelijk en met expertise toetst vanuit primair het veiligheids oogpunt voor de samenleving;
- van mening dat er voor het verlenen van vrijheden in de forensische zorg een gelijkwaardige risicotaxatie gemaakt dient te worden;
- van mening dat de expertise en ervaring van het AVT daarbij als voorbeeld kan dienen;
- verzoekt de regering, te onderzoeken of het AVT ook bij verlofaanvragen voor verblijf buiten een forensisch psychiatrische kliniek of afdeling een rol zou kunnen krijgen.

Op 24 juni 2020 heeft de minister een voortgangsbrief forensische zorg naar de Tweede Kamer verzonden. Hierin concludeert de minister dat door het proces dat na de vorig jaar genomen maatregelen is ingeregeld – met de verplichte delictanalyse en risicotaxatie, de gedragsdeskundige expertise in de vrijhedencommissie en de versterkte verantwoordelijkheid van de PI-directeur – voldoende geborgd is dat risico's adequaat worden meegewogen. In de brief staat dat zichtbaar is dat het toekennen van vrijheden steviger is georganiseerd met meer oog voor de risico's. Een extra toets door het AVT lijkt volgens de minister dus niet nodig. Na afronding van de implementatie van de verbetermaatregelen wil hij een onafhankelijke evaluatie laten uitvoeren. Hij wil eerst die evaluatie afwachten en daarna opnieuw bezien of het AVT van toegevoegde waarde kan zijn op dit punt.

Bijlage

Samenstelling Adviescollege Verloftoetsing TBS

Voorzitter:

Mr. H.G.W. Stikkelbroeck

Secretaris:

Mw. mr. H.G. Leentvaar-Loohuis

Juristen/commissievoorzitters:

Mr. J.P. Balkema

Mr. M.H.M. Boekhorst Carrillo

Mw. mr. C.A.M. Schaap-Meulemeester

Gedragdeskundigen:

Drs. T. den Boer (psychiater)

Mw. drs. E.P.M.T. Brouns (psychiater)

Drs. P.E. Geurkink (psycholoog)

Mw. drs. J. Heerschop (psycholoog)

Mw. drs. W.C.B. Hoenink (psycholoog)

Drs. J. Klumpenaar (psycholoog)

Mw. drs. B. Koudstaal (psycholoog)

Drs. F.R. Kruisdijk (psychiater)

Drs. I. Maksimovic (psychiater)

Drs. M. Verhees (psycholoog)

Mw. drs. M.R. Weeda (psychiater)

Wetenschappelijk adviseurs:

Mw. dr. V. de Vogel

Prof. dr. B.C.M. Raes

Plaatsvervangende leden

Mw. mr. I.E. de Vries (jurist)

Mw. mr. I.E. Klopper-Gerretsen (jurist)

Drs. B. van Giessen (psycholoog)

Drs. J.A.M. Reijnen (psycholoog)

Drs. H.T.J. Simons (psychiater)

Drs. A.R.A.M. Geraerts (psycholoog)

Drs. H.A. Gerritsen (psychiater)

Dr. W.F.J.M. van Kordelaar (psycholoog)

Contactgegevens:

Telefoonnummer secretariaat: 0880-71 39 00

E-mailadres: secretariaat@avt.minjus.nl

Website: www.verlofadviescollege.nl

Colofon

Dit jaarverslag is een uitgave van:

Adviescollege Verloftoetsing TBS
Postbus 24019 | 3502 MA Utrecht
T 0880 713 900 | secretariaat@avt.minjus.nl
www.verlofadviescollege.nl

Februari 2021

Het Adviescollege Verloftoetsing TBS toetst verlofaanvragen van tbs-gestelden en brengt daarover onafhankelijk advies uit aan de minister. Het beoordeelt verlofaanvragen primair vanuit veiligheidsoogpunt voor de samenleving.